

Situația copiilor în sistemul de servicii sociale din raionul Rîșcani, 2019-2021

Buletin informativ

INTRODUCERE

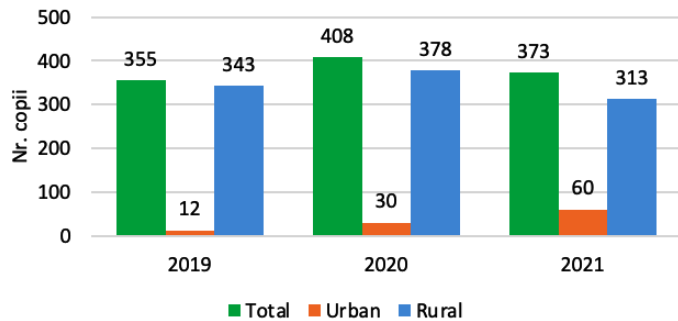
Acest buletin informativ prezintă o analiză succintă a situației copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți din raionul Rîșcani în perioada 2019-2021, progresele înregistrate și acțiunile întreprinse sau care urmează a fi întreprinse la nivel raional pentru o mai bună abordare a necesităților copiilor, reducerea vulnerabilității acestora în fața diferitelor forme de risc social și îmbunătățirea calității vieții lor.

În analiză s-au folosit datele colectate de Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei din raionul Rîșcani pe parcursul celor trei ani.

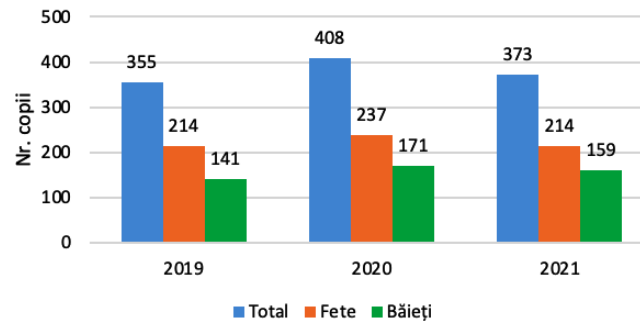
I. Copii aflați în situație de risc

Profilul copiilor aflați în situație de risc

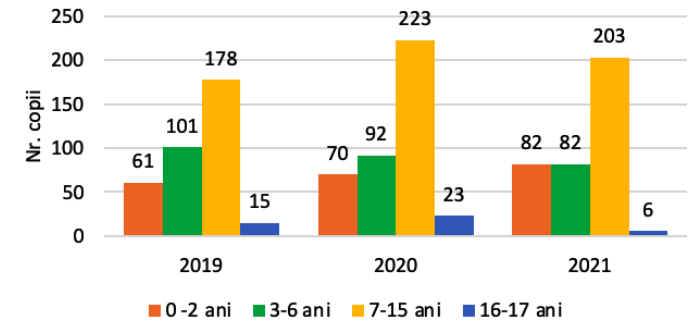
Numărul copiilor în situație de risc, pe medii de reședință, 2019-2021

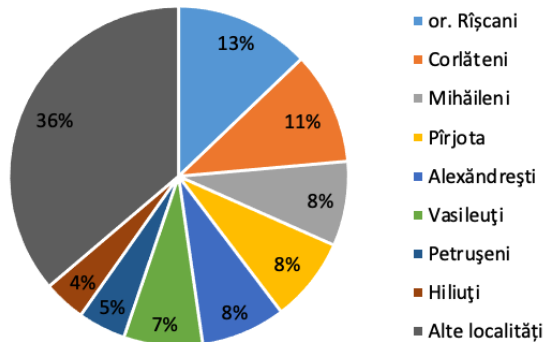
Numărul copiilor în situație de risc, pe sexe, 2019-2021

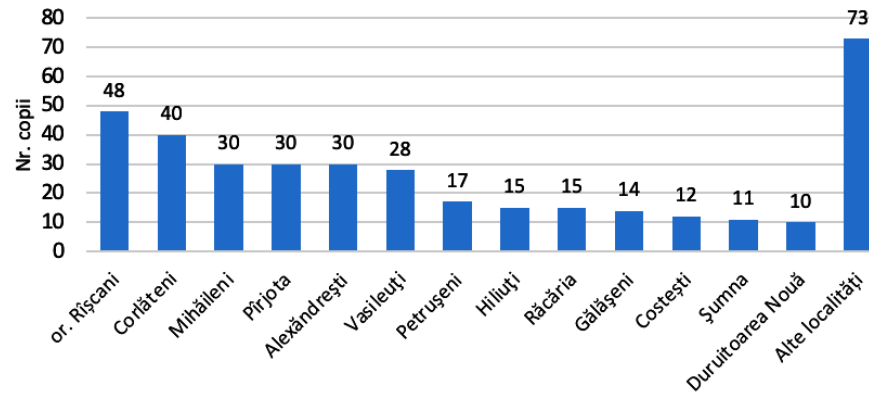
Numărul copiilor în situație de risc, pe grupe de vârstă, 2019-2021

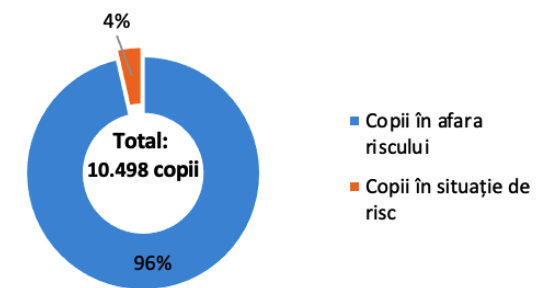
Repartiția copiilor în situație de risc în anul 2021, pe localități (%)

Numărul copiilor în situație de risc în anul 2021, pe localități

Ponderea copiilor în situație de risc în total copii din raion în anul 2021 (%)

CONSTATĂRI:

La sfârșitul anului 2021, în evidența Direcției Asistență Socială și Protecție a Familiei erau 373 copii aflați în situație de risc sau 3,6% din totalul copiilor din raion. Evoluția numărului de copii aflați în situație de risc pe parcursul celor trei ani analizați a fost neuniformă, cu o creștere de 15% în 2020 față de 2019, urmată de o descreștere de aprox. 8,6 % în anul următor.

Fetele, copiii din grupa de vârstă 7-15 ani și copiii ce trăiesc în mediul rural au prezentat cel mai mare grad de vulnerabilitate la risc. A crescut însă numărul copiilor din grupa de vârstă 0-2 ani (cu 34% mai mulți copii în 2021 față de 2019), cauza principală fiind neglijarea.

În 2021, localitățile cu cel mai mare număr de copii aflați în situație de risc au fost or. Rîșcani, Corlăteni, Mihăileni, Pîrjota și Alexandrești, datorită faptului că există o concentrație sporită a familiilor sărace cu oportunități reduse de obținere a veniturilor.

ACȚIUNI:

Realizate:

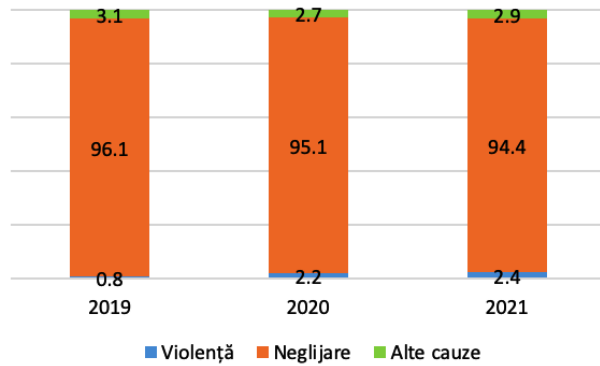
1. Acorduri de colaborare semnate pe parcursul anilor 2020-2021 cu organizațiile CERİ și CCF Moldova pentru implementarea programelor de dezvoltare și consolidare a familiei, dezvoltarea și diversificarea serviciilor sociale pentru copiii aflați în situație de risc și consolidarea abilităților parentale.

Perspective:

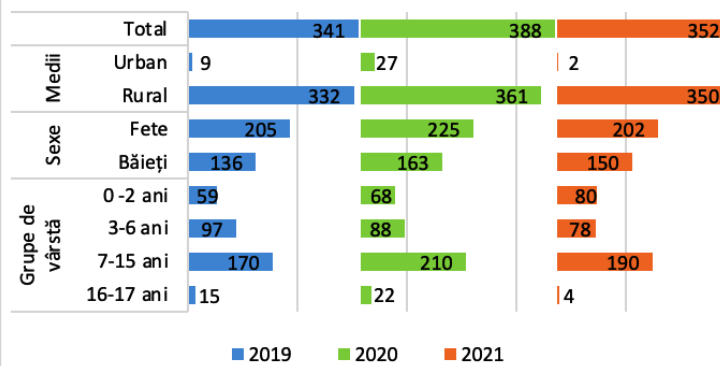
1. Grupuri de suport pentru adolescenți, în parteneriat cu Centrele de sănătate prietenoase tinerilor, pentru prevenirea comportamentului deviant, educație sexuală, promovarea modului sănătos de viață.
2. Sesiuni de instruire cu membrii echipei multidisciplinare (EMD) referitoare la prevenirea riscului, în special în baza HG nr.143/2018.
3. Activități cu asistenții sociali comunitari pentru îmbunătățirea evidenței copiilor aflați în situație de risc și comunicării cu EMD în scopul luării unor măsuri de prevenire a separării și protecție adaptate cât mai bine necesităților.

Principalele cauze ale aflării copilului în situație de risc

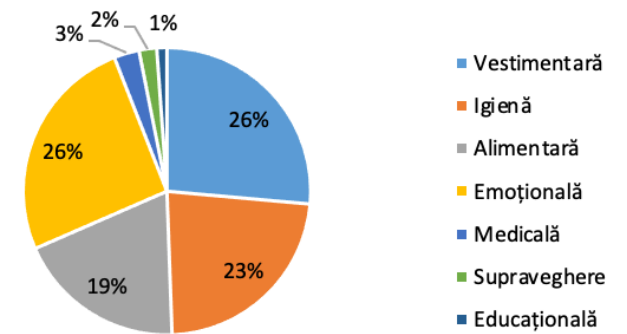
Ponderea copiilor în situație de risc, pe cauze de risc, 2019-2021 (%)

Numărul copiilor victime ale neglijării, pe medii de reședință, sexe și grupe de vârstă, 2019-2021

Ponderea copiilor victime ale neglijării în anul 2021, pe tipuri de neglijare (%)

CONSTATĂRI:

Neglijarea copiilor a fost principala cauză de risc în perioada analizată (95% în medie), urmată la mare distanță de violență. Lipsa educației și competențelor parentale au contribuit în mod semnificativ la această situație.

Cei mai neglijăți copii au fost fetele și copiii din mediul rural. Deși cei mai afectați au fost copiii din grupa de vârstă 7-15 ani, s-a constatat un fenomen îngrijorător de creștere cu 36% a neglijării copiilor de 0-2 ani în 2021 față de 2019.

Tipurile predominante de neglijare a copiilor au fost neglijarea vestimentară, emoțională, de igienă și alimentară.

Realizate:

1. Peste 70 de cadre didactice din instituțiile de învățământ instruite referitor la depistarea și prevenirea riscului conform prevederilor HG nr.143/2018.
2. Pilotarea implementării mecanismului de cooperare pregătită, urmând a fi demarată în septembrie 2022 în câteva instituții de învățământ-pilot.
3. Acord de colaborare semnat cu CNPAC privind referirea și asistența copiilor victime/martori ai infracțiunilor și cazurilor de violență, neglijare, exploatare și trafic (iunie 2022).

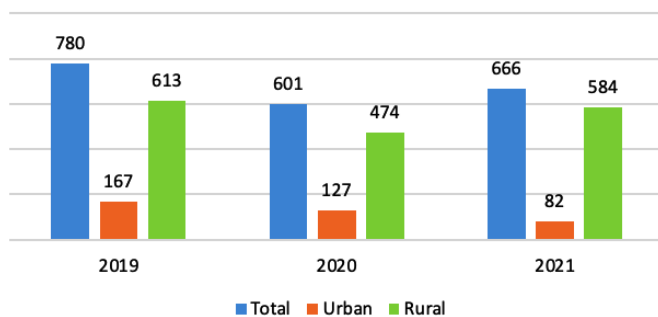
Perspective:

1. Continuarea activităților de prevenire a intrării copiilor în situație de risc prin implicarea copiilor și părinților/îngrijitorilor în programe de educație parentală și suport acordate de către Serviciul de Asistență Psiho-Pedagogică; identificarea de prestatori noi în acest domeniu.
2. Sesiuni de instruire cu membrii EMD referitoare la prevenirea riscului, în special în baza HG nr.143/2018.
3. Semnarea unui Acord de colaborare între STAS și Organizația "AVE Copii" privitor la acordarea de servicii sociale specializate pentru copiii separați de părinți.

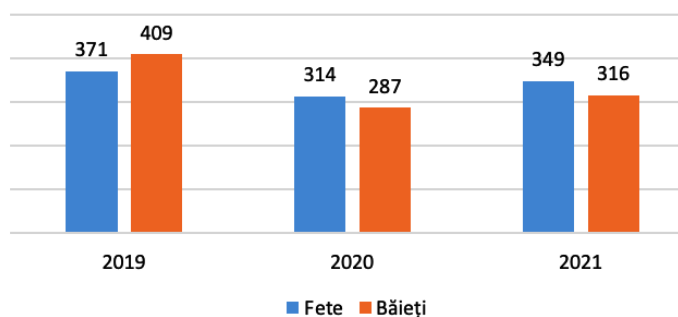
II. Copii separați de părinți

Profilul copiilor separați de părinți

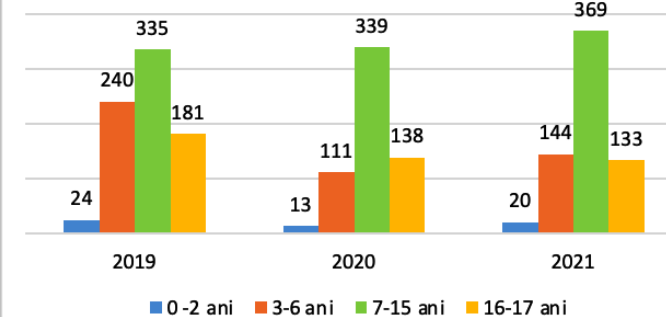
Numărul copiilor separați de părinți, pe medii de reședință, 2019-2021

Numărul copiilor separați de părinți, pe sexe, 2019-2021

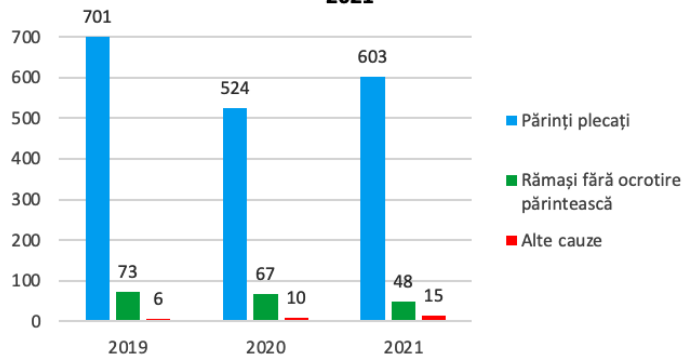

Numărul copiilor separați de părinți, pe grupe de vârstă, 2019-2021

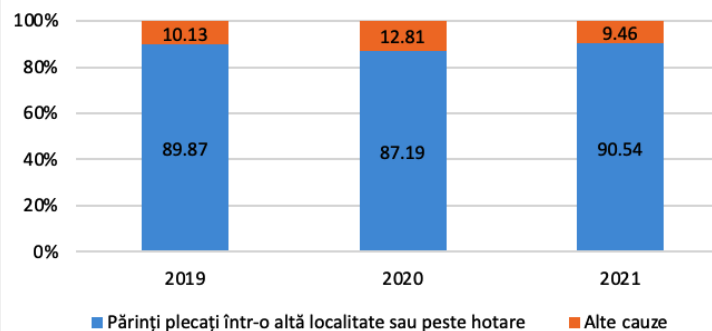

Cauzele separării copiilor de părinți

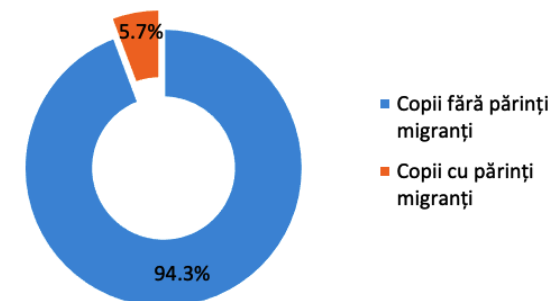
Numărul copiilor separați de părinți, pe cauze, 2019-2021

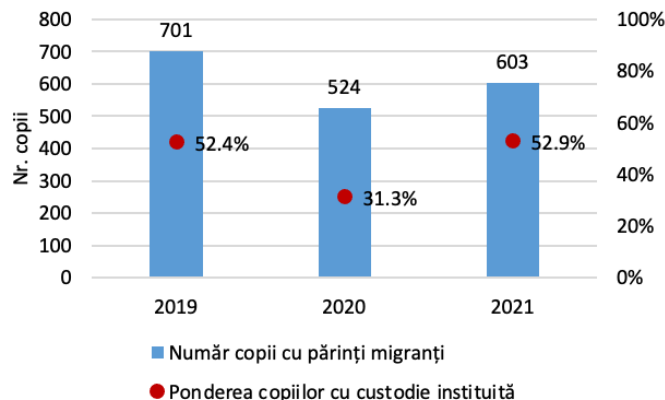
Ponderea copiilor separați de părinți, pe cauze, 2019-2021 (%)

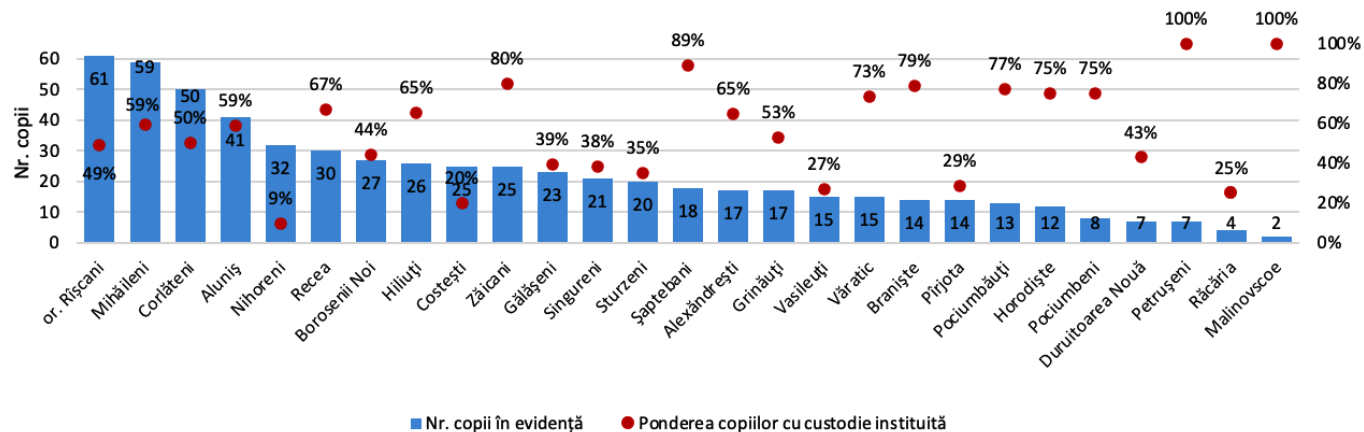
Ponderea copiilor cu părinți migranți în totalul copiilor din raion în anul 2021 (%)

Numărul total al copiilor cu părinți migranți și ponderea celor cu măsuri temporare de protecție instituite, 2019-2021 (nr. și %)

Numărul copiilor cu părinți migranți și ponderea celor cu măsuri temporare de protecție instituite în anul 2021, pe localități (nr. și %)

CONSTATĂRI:

La sfârșitul anului 2021 erau 666 copii separați de părinți în raion, în creștere cu 10,8% față de anul precedent. Cei mai mulți copii separați se aflau în mediul rural, fiind preponderent fete. Riscul separării de părinți crește odată cu înaintarea în vârstă a copilului și sporirea autonomiei personale a acestuia. Astfel, grupul de copii în vârstă de 7-15 ani a predominat în rândul copiilor separați, fiind în creștere cu 8,9% față de anul 2020 și cu 10,1% față de anul 2019.

Migrația internă și externă a părinților a fost principala cauză a separării copiilor. Copiii cu părinți migranți au constituit, în medie, 90% din totalul copiilor separați în perioada analizată.

În anul 2021, localitățile cu cel mai mare număr de copii cu părinți migranți au fost or. Rîșcani, Mihăileni și Corlăteni. Circa jumătate din acești copii nu aveau instituită o măsură legală de protecție (custodia), situația variind de la o localitate la alta.

ACȚIUNI:

Realizate:

1. Instruire pe parcursul anilor 2020 și 2021 ale actorilor comunitari despre acțiunile ce trebuie întreprinse în cazul migrației părinților, în conformitate cu noile prevederi privind custodia din Legea 140/2013.
2. Ședință a Consiliului Raional Pentru Protecția Drepturilor Copilului privind problema numărului mare de copii cu părinți migranți fără custodie instituită și măsurile necesare (februarie 2022).
3. Ședință cu 60% dintre primari în calitate de Autorități Tutelare Locale pentru informare și sensibilizare asupra necesității instituirii custodiei (februarie 2022).
4. Ședință cu directorii instituțiilor de învățământ privind informarea și sensibilizarea acestora în ce privește copiii cu părinți migranți și necesitatea îmbunătățirii comunicării cu asistenții sociali comunitari (martie 2022).

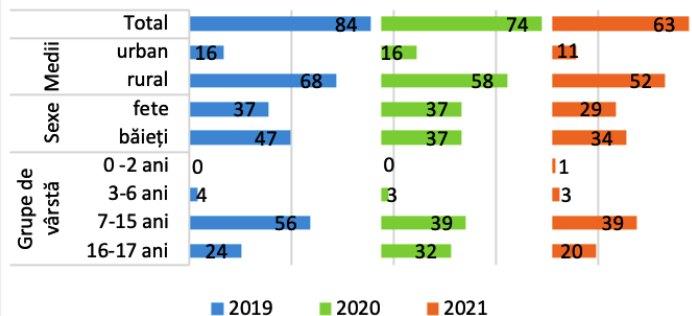
Perspective:

1. Continuarea activităților de sensibilizare și informare a părinților despre impactul migrației asupra copilului prin pliante, fluturași, panoul informațional din cadrul STAS, primăriei, școli.
2. Elaborarea și implementarea de programe de prevenire a separării copiilor de părinți în conformitate cu prevederile HG nr. 143/2018.

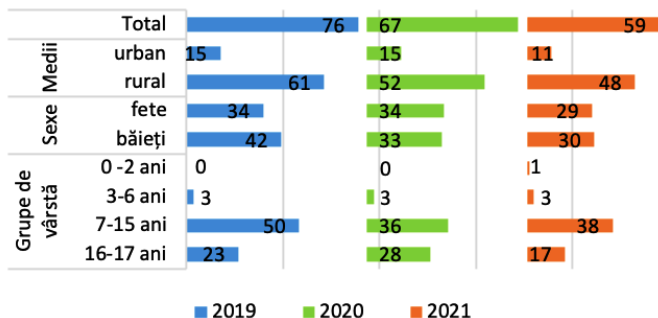
III. Copii în servicii alternative de plasament de tip familial și de tip rezidențial

Profilul copiilor în servicii de plasament planificat

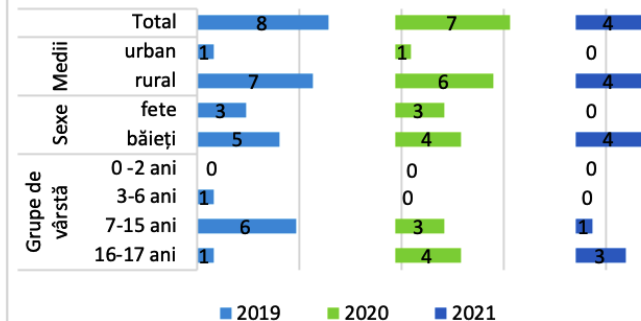
Numărul copiilor în plasament planificat, pe medii de reședință, sexe și grupe de vârstă, 2019-2021

Numărul copiilor în plasament familial, pe medii de reședință, sexe și grupe de vârstă, 2019-2021

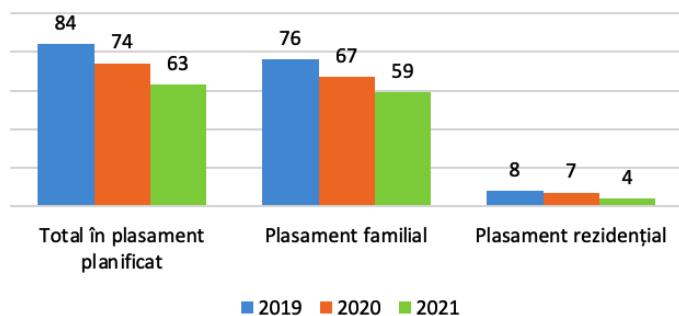

Numărul copiilor în plasament rezidențial, pe medii de reședință, sexe și grupe de vârstă, 2019-2021

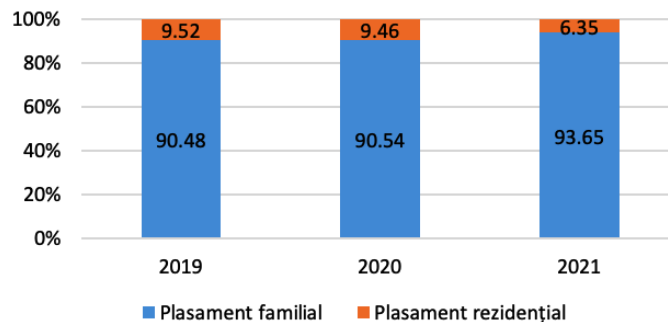

Tipuri de plasament planificat

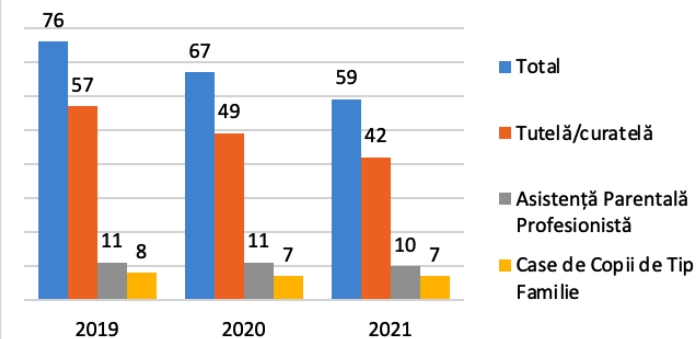
Numărul copiilor în plasament planificat, pe tipuri de plasament, 2019-2021

Ponderele copiilor în plasament planificat, pe tipuri de plasament, 2019-2021 (%)

Numărul copiilor în plasament familial, pe tipuri de plasament, 2019-2021

CONSTATĂRI:

Per total, s-a constatat o descreștere progresivă pe parcursul anilor 2019-2021 a numărului de copii în plasament planificat.

Plasamentul de tip familial a prevalat, cuprinzând, în medie, 91,5% din totalul copiilor în plasament planificat în perioada analizată. Numărul copiilor plasați sub tutelă/curatelă a fost de 3-4 ori mai mare față de cel al copiilor plasați în Asistență Parentală Profesionistă (APP) și Case de Copii de Tip Familial (CCTF).

În perioada 2019-2021, copiii din mediul rural din grupurile de vârstă 7-15 ani și 16-17 ani au prevalat în cadrul serviciilor de plasament planificat.

Principalele motive ale plasamentului au fost lipsa competențelor parentale de a face față comportamentului copiilor adolescenți și insuficiența serviciilor de suport în mediul rural.

ACȚIUNI:

Realizate:

1. Serviciul APP extins cu o unitate începând cu anul 2022.
2. Informare și sensibilizare a populației cu privire la posibilitățile de angajare în funcția de asistent parental profesionist (2019-2021).
3. Instruire continuă a asistenților parentali profesioniști și părinților-educatori din CCTF în subiecte relevante legate de îngrijirea și educarea copiilor din plasament.

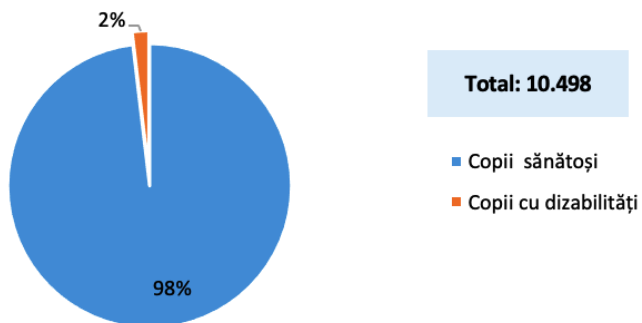
Perspective:

1. Susținerea serviciilor de APP/CCTF cât timp va fi necesar.
2. Implementarea programelor de dezvoltare și consolidare a competențelor parentale în mediul rural.
3. Implicarea copiilor din plasament în activități extracurriculare și de dezvoltare personală.

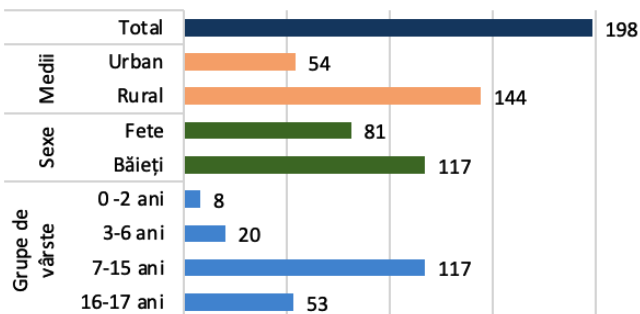
IV. Copii cu dizabilități

Profilul copiilor cu dizabilități

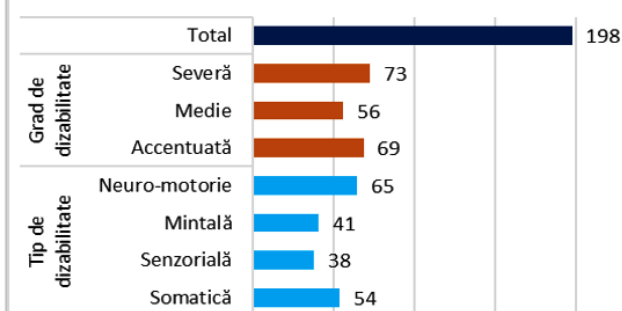
Ponderea copiilor cu dizabilități în totalul copiilor din raion în anul 2021 (%)

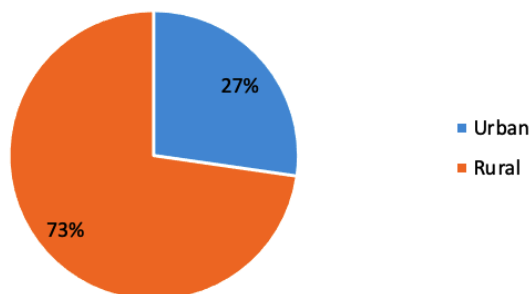
Numărul copiilor cu dizabilități în evidență în anul 2021, pe medii de reședință, sexe și grupe de vârstă

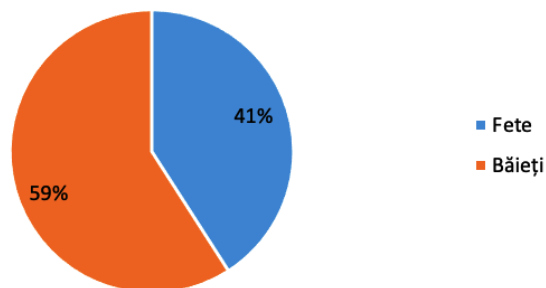
Numărul copiilor cu dizabilități la sfârșitul anului 2021 pe grade și tipuri de dizabilitate

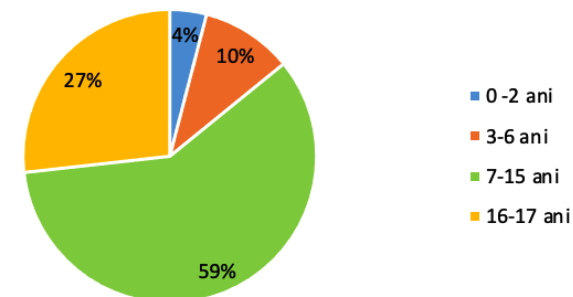
Ponderea copiilor cu dizabilități în anul 2021, pe medii de reședință (%)

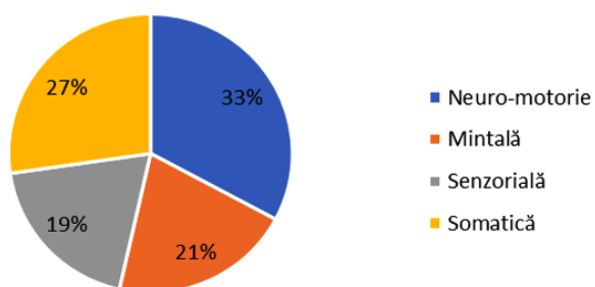
Ponderea copiilor cu dizabilități în evidență în anul 2021, pe sexe (%)

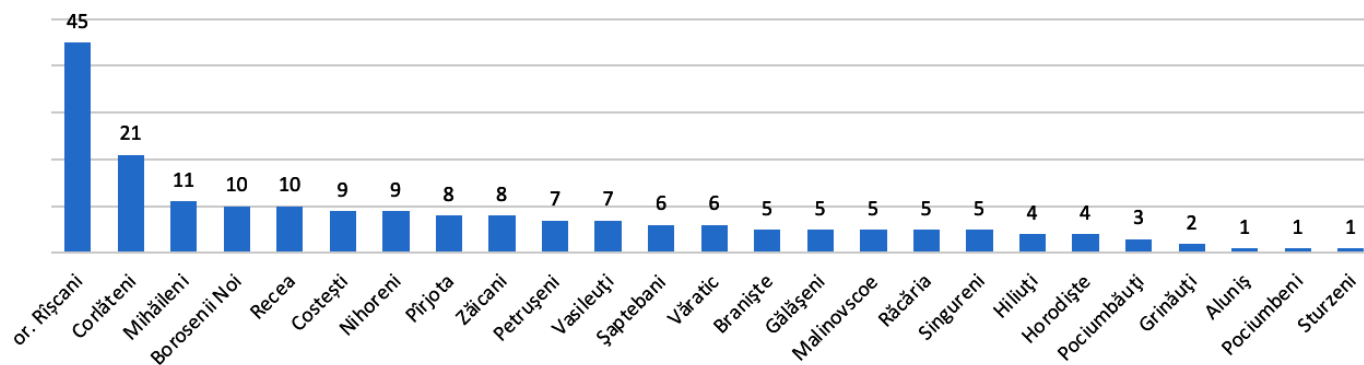
Ponderea copiilor cu dizabilități în evidență în anul 2021, pe grupe de vârstă (%)

Ponderea copiilor cu dizabilități în evidența la sfârșitul anului 2021, pe tip de dizabilitate (%)

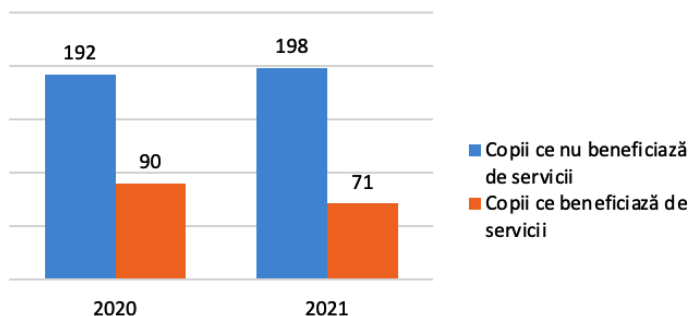

Numărul copiilor cu dizabilități aflați în evidență în anul 2021, pe localități

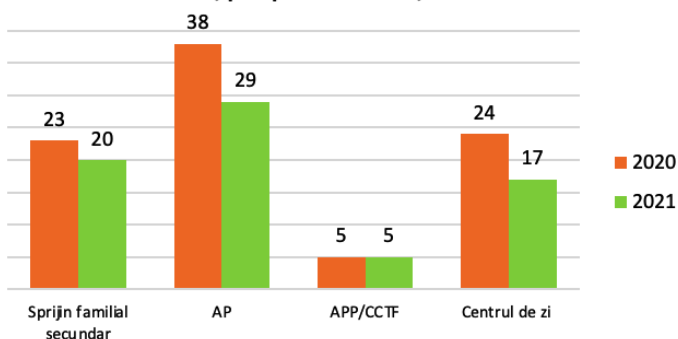

Servicii sociale furnizate copiilor cu dizabilități

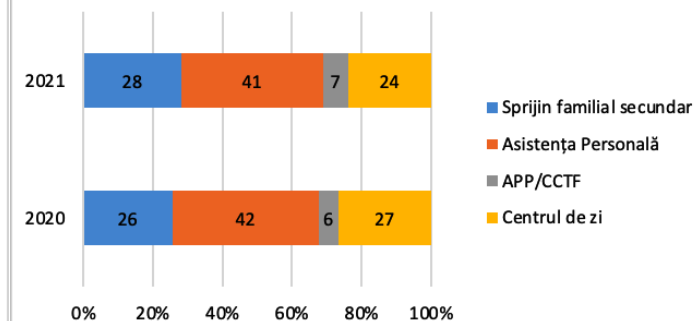
Numărul copiilor cu dizabilități beneficiari de servicii sociale, 2020-2021

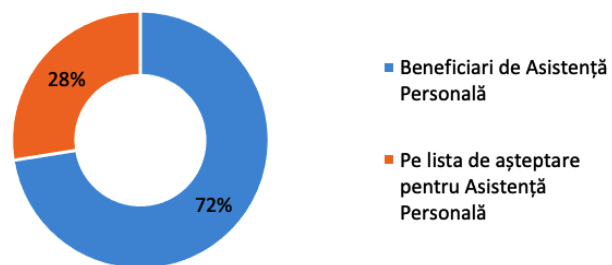
Numărul copiilor cu dizabilități beneficiari de servicii sociale, pe tipuri de servicii, 2020-2021

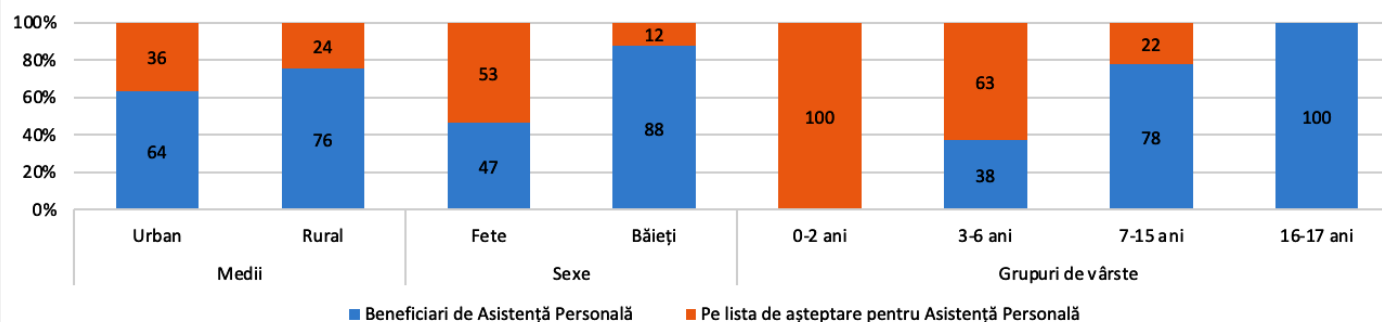
Ponderea copiilor cu dizabilități beneficiari de servicii sociale în 2021, pe tipuri de servicii (%)

Ponderea copiilor cu dizabilități beneficiari de Asistență Personală în anul 2021 (%)

Ponderea copiilor cu dizabilități beneficiari de Asistență Personală în anul 2021, pe medii de reședință, sexe și grupe de vârstă (%)

CONSTATĂRI:

La sfârșitul anului 2021, se aflau 198 de copii cu dizabilități în evidența Direcției Asistență Socială și Protecție a Familiei (2% din totalul copiilor din raion), cu evoluții ne semnificative față de anii precedenți.

Cei mai mulți copii cu dizabilități locuiau în mediul rural (7 din 10), erau băieți (6 din 10) și făceau parte din grupa de vârstă 7-15 ani (6 din 10).

În ce privește gradul de dizabilitate, au predominat copiii cu dizabilitate severă (4 din 10), urmată la mică distanță de cei cu dizabilitate accentuată. Cele mai frecvente tipuri de dizabilitate au fost cele neuro-motorii și somatice (33%, respectiv 27% din copiii cu dizabilități).

Localitățile cu cei mai mulți copii cu dizabilități la nivelul anului 2021 au fost or. Rîșcani și Corlăteni.

Un număr de 71 de copii cu dizabilități beneficiau de servicii sociale la sfârșitul anului 2021, în descreștere cu 21% față de anul precedent. Gradul de acoperire al copiilor cu dizabilități cu servicii sociale a fost de 36%, ceea ce indică insuficiența acestora ca volum și specializare.

Cei mai mulți copii cu dizabilități au beneficiat de Asistență Personală, atât în anul 2020, cât și în anul 2021. Sprijinul familial secundar a ocupat al doilea loc în ierarhia serviciilor oferite acestor copii. În anul 2021, gradul de acoperire al copiilor cu dizabilități cu servicii de Asistență Personală a fost de 72%. Situația a variat însă pe medii de reședință, sexe și grupe de vârste, cea mai mare acoperire cu servicii fiind înregistrată în cazul băieților din mediul rural din grupele de vârstă de 7-15 și 16-17 ani. Raportul dintre numărul de copii beneficiari de servicii de Asistență Personală și cei aflați pe lista de așteptare a fost de aprox. 3 la 1 în anul 2021.

ACȚIUNI:

Realizate:

1. Serviciul de Asistență Personală extins cu 43 unități începând cu anul 2022.
2. Resurse redistribuite pentru completarea unităților de asistenți personali care nu erau cu normă deplină.

Perspective:

1. Argumentarea în cadrul ședinței Consiliului Raional a necesității creării de noi servicii sociale pentru copiii cu dizabilități din comunitățile cu o concentrație mare a acestora.
2. Mobilizarea de resurse extrabugetare pentru dezvoltarea de servicii sociale pentru copiii cu dizabilități.
3. Instruirea actorilor comunitari referitor la particularitățile copiilor cu dizabilități și prestarea de servicii adaptate nevoilor acestor copii.
4. Ședințe de informare (în comunități) pentru părinți/îngrijitori care au copii cu dizabilități referitor la serviciile sociale, medicale și educaționale pe care le pot accesa.
5. Implicarea membrilor EMD în soluționarea cazurilor copiilor cu dizabilități prin oferire de suport informațional, medical, educațional.
6. Activități de mobilizare comunitară și a membrilor din diaspora pentru susținerea diferitor evenimentelor generice dedicate persoanelor/copiilor cu dizabilități.

Această publicație a fost realizată cu sprijinul Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) în cadrul proiectului "Date pentru Impact (D4I)", implementat de Universitatea din Carolina de Nord, în parteneriat cu Palladium International, LLC; ICF Macro Inc.; John Snow Inc.; și Universitatea Tulane. Opiniile exprimate în această publicație nu reflectă în mod necesar cele ale USAID sau ale Guvernului Statelor Unite ale Americii. TR-22-490c D4I RO

